KiVANET laajentaa korkeakoulujen kieliopintotarjontaa

30.12.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama KiVAKO-hanke (2018 – 2021) on päättynyt. Hankkeessa on laadittu korkeakouluopiskelijoille kielten verkko-opintopolkuja 11:ssä ei niinkään harvinaisessa, vaan harvoin opiskellussa kielessä. Kielten verkko-opintopolut alkavat eurooppalaisen viitekehyksen tasolta A1 ja jatkuvat kielestä riippuen tasoille B1-C1. Useimmat opintojaksot ovat kolmen opintopisteen laajuisia. Lisäksi tarjolla on eri kielten tandem-opintoja ns. UniTandem-sovelluksessa.

KiVANET-opintotarjonta käynnistyi syyslukukaudella 2021. Tarjolla oli 22 verkko-opintojaksoa eri kielissä ja eri tasoilla. Suosituimmat kielet olivat korea 1 (151 ilmoittautumista), japani 1 (118 ilmoittautumista), viro 1 (52 ilmoittautumista), italia 1 (71 ilmoittautumista) ja espanja 1 (61 ilmoittautumista). Saksa 1:een , jota vielä on tarjolla useassa korkeakoulussa kontaktiopetuksen muodossa, ilmoittautui 51 opiskelijaa ja venäjä 1:een ilmoittautui 43 opiskelijaa. On tyypillistä, että alkeiskursseille ilmoittautuu suurehko määrä opiskelijoita. Mitä pidemmälle opintopolku vie, sitä vähemmän opintojaksolle on ilmoittautuneita. Syksyn tarjonnasta peruuntuikin saksa 3, 4 ja 5, venäjä 4 ja 5 sekä ranska 2 ja 3 vähäisten osallistujamäärien takia. Aika näyttää, löytyykö riittävästi opiskelijoita, jotka suorittavat kieliopintoja A2-tasoa pidemmälle.

Lähitulevaisuudessa tarjolle tulee myös opintojaksoja, joiden tukikieli on muu kuin suomi: Chinese and Chinese Characters 1, 2 ja 3 ja Saksa 1 – 4 opintojaksojen tukikieli on englanti. Saksan ja venäjän alkeiskursseilla tukikielenä on ruotsi, joten näiden opintojaksojen ensisijainen kohderyhmä on ruotsinkielisten korkeakoulujen opiskelijat.

KiVANET-verkosto

Vaikka KiVAKO-hankerahoitus loppui vuonna 2021, hanketoimijat jatkavat yhteistyötä valtakunnallisen verkko-opintotarjonnan parissa KiVANET-verkostona. KiVANET-verkostolla riittää työsarkaa muun muassa KiVANET-rotaatiomallin ja ristiinopiskelun kehittämisessä sekä uusien korkeakoulujäsenien hyväksymisessä. Lisäksi verkoston mietittäväksi jää, miten verkko-opintojaksoja kehitetään ilman hankerahoitusta.

Rotaatiomallilla tarkoitetaan järjestelmää, miten verkko-opintotarjonta organisoidaan valtakunnallisesti. Rotaatiotyöryhmä on laatinut mallin, joka määrittelee kurssitarjonnan ajoituksen, huomioi mahdollisuuden siirtyä alkeiskurssilta jatkokurssille ja mahdollistaa ilmoittautumisen sekä ammattikorkeakoulu- että yliopisto-opiskelijalle. Myös verkostokorkeakoulujen aloituspaikkakiintiöt tulee huomioida. Aloituspaikkakiintiöiden hallinnointi on työlästä ja sen pitää tapahtua suhteellisen nopeasti, koska useat opintojaksot alkavat pian ilmoittautumisten jälkeen. Hankkeeseen osallistuvat korkeakoulut saavat 40 opiskelupaikkaa kutakin tarjoamaansa opintojaksoa kohden.

Myös avoimen korkeakoulun opiskelija voi suorittaa KiVANET-opintojaksoja kirjautumalla opiskelijaksi johonkin KiVANET-verkostoon kuuluvaan korkeakouluun. Verkostolla on selvittävänään, miten avoimen

väylän opiskelijoiden pääsyä opintojaksoille sujuvoitettaisiin.

Korkeakoulu, joka ei ole ollut KiVAKO-hankkeessa, voi liittyä KiVANET-verkostoon tarjoamalla uusia verkko-opintojaksoja verkoston käyttöön. KiVANET-verkostoon on jo ennen hankkeen päättymistä liittynyt uusia korkeakouluja. Useissa korkeakouluissa on viime vuosien aikana supistettu merkittävästi valinnaiskielten opetustarjontaa, joten KiVANET-opintojaksot paikkaavat kielitarjonnan aukkoja.

Opintojaksoille otetaan max. 40 opiskelijaa eri korkeakouluista. Tällä osallistujamäärällä pystytään vielä toteuttamaan laadukas verkko-opintojakso, jossa on myös suullisia tehtäviä. Osallistujamäärässä on huomioitu, että keskimäärin 50 % ilmoittautuneista suorittaa verkko-opintojaksot loppuun.

Kehittämistyö jatkuu

KiVANET-verkkokurssit on lisensoitu Creative Commons -lisenssillä *nimeä-ei kaupallinen-jaa samoin 4.0 kansainvälinen.* Hankesopimuksen mukaan laadittujen verkkomateriaalien tulisi olla saatavilla myös hankkeen ulkopuolisille kuten opettajille ja opiskelijoille. Tämä haaste odottaa ratkaisuaan KiVANET-verkoston tehtävälistalla. Jakelukanavaksi tarvitaan laajalle yleisölle avoin verkkoympäristö. Tämän hetkinen KIVAKO-opintojaksojen säilytyspaikka on DigiCampus-ympäristön Moodle-alusta.

KiVANET-opintojaksojen pedagogiikkaa ja ohjausta tulee myös kehittää, jotta opintojaksot pysyvät ajassa mukana. Oppimisanalytiikan hyödyntäminen saattaisi olla yksi varteenotettavista kehittämisen kohteista. Analytiikkatyökalujen avulla opettaja saa viitteitä opiskelijoiden käynneistä ja etenemisestä oppimisympäristössä ja voi tarvittaessa ryhtyä esimerkiksi motivointitoimenpiteisiin. Tulisi pohtia, miten oppimisanalytiikan tarjoamaa tietoa hyödyntämällä voisi lisätä opiskelijoiden opiskelumotivaatiota ja sitä kautta vahvistaa pitovoimaa kursseilla.

Vauhdilla kehittyvät kääntimet lienevät myös asia, johon KiVANET-toteutusten opettajat väistämättä törmäävät. He joutuvat ottamaan kantaa siihen, voiko kieltä oppia käyttämällä kääntimiä ja miten suhtautua käänninten avulla suoritettuihin tehtäviin. Kun kääntimien käytön kontrollointi tai kieltäminen on jokseenkin mahdotonta erityisesti verkkokurssilla, tulisi pohtia, mikä on niiden rooli kielten opetuksessa.

Hanketoimijoilla oli melko yksimielinen näkemys siitä, että kielenkäyttö on muutakin kuin tekstin tuottamista, kuullun ymmärtämistä ja kieliopin hallintaa. Siksi KiVANET-opintojaksoja kehitettäessä tavoitteena ei ollut laatia MOOCien (Massive Open Online Course) kaltaisia kursseja. Tavoitteena oli kehittää runsaasti suullisia tehtäviä, joita opiskelija tekee parin tai pienryhmän kanssa. Useilla toteutuksilla on myös tarjolla etäopetusta, mikä mahdollistaa ääntämisen ja puhumisen harjoittelun sekä välittömän palautteen. Haaste verkkokursseilla on, että osa opiskelijoista ei halua tai voi osallistua etäopetukseen. Siksi itsenäiseen harjoitteluun tarvittaisiin puheentunnistuksen työkaluja. Toistaiseksi vaikuttaa siltä, että mahdollisuus hyödyntää puheentunnistusta kielen oppimisessa ja ääntämisen arvioinnissa häämöttää melko etäällä tulevaisuudessa.

Heli Simon
Lehtori
SeAMK kielipalvelut

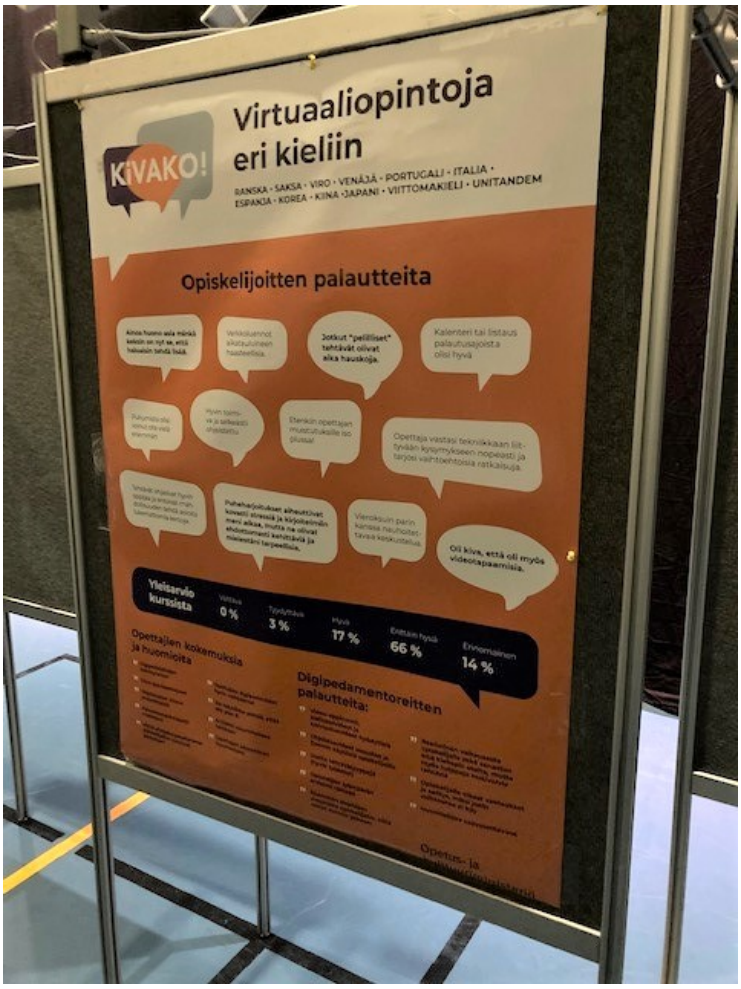

Lähteet:

KiVANET. (i.a.). *Osahankkeet*. Haettu 21.12.2021, https://www.kivanet.fi/hanke/tyopaketit/

UniTandem. (i.a.). Haettu 21.12.202, https://www.unitandem.fi/

Varttala, T. & Puranen, P. (25.3.2020). KiVAKO-hanke: korkeakoulut kielivarantoa kehittämässä. Kieli, koulutus ja yhteiskunta –verkkolehti. https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2020/kivako-hanke-korkeakoulut-kielivarantoa-kehittamassa